

KREŠTAN

POLITICKÉ A SPOLOČENSKÉ KATOLICKÉ NOVINY
VYCHÁDZAJÚ KAŽDÚ NEDELU NA 16 STRANÁCH.

Predplatná cena:

Na celý rok 2 zl. — kr.
Na pol roka 1 > — >
Na štvrt roka — > 60 >

Jednotlivé číslo 4 kr.

Spisujú a vydávajú:

MIKULÁŠ LEPSÉNYI
a **GERHARD NÉMETH.**

Hlavný spolupracovník:

FRANTIŠ BLESZKÁNY.

Redakcia a vydavateľstvo: V Budapešti
I. ker. Döbrentey-úlica 18.

sem sa majú posielat predplatky, jako i dopisy do novin, ohlášky a náhodné reklamácie.
Cena jedného 5 stĺpcového malého riadku je 10 kr.

Čas radosti veselosti.

Prvého októbra nastane po celom Uhorsku náramná radosť a veselosť. L'udia budú od radosti kotrmelce hádzať; nebude viac u nás žiadnej biedy, žiadneho ponosu. Žobráci prestanú žobrať, chudoba dá si veselé nôty ťahať, hladné žalúdky od razu zostanú nasýtené, otrhané haleny premenia sa na švárne krišpiny, prázdne kapsy naplnia sa zlatými dutkami, rezká muzika ozývať sa bude od Karpátov až po Adriatické more, slovom, radosti a veselosti nebude konca kraja.

Nuž, pýtate sa asnáď milí rodáci, čože bude príčinou tej nešerednej radosti po celej našej krajine? Čože sa stane toho roku prvého októbra, keď nám také hodovanie, plesky, tresky a veselosti prorokujú? Či asnáď mnoho dobrého vínka bude na

Zastupiteľkyňa matky.

dolnej zemi, keď na jaseň také divé tance majú nastať po celej celučičkej krajine? alebo či asnáď mnoho zemiakov a kapusty urodí sa na Horniakoch, keď všetky die-ravé haleny a krpce majú odrazu zmiznúť a všetky prázdné kapsy a kešene zlatom majú sa naplniť?

Hej, horkýže vínko, horkýže zemiaky a kapusta, horkýže mnoho dobrého zbožia: toto všetko každý rok mávame z milosti božej, už vo väčšej, už zas v menšej miere, a predsa takú radosť, takú veselosť, aká nás o Michale toho roku čaká, nepocítili sme ešte nikdy.

Počujteže drahí rodáci! Vína, kapusty, zemiakov, pšenice, ovsu udelí nám na dostač laskavý Otec nebeský. Nuž ale jedno ešte chýbalo nám blaženým, krvavú daň splácajúcim občanom uhorským. Jedna vec

S úprimnou dôverou prosíme priateľov našich zásad, aby naše noviny s apoštolskou horlivosťou rozširovali, ponač semeno našich vznešených úmyslov len tak budeme môcť rozsiat široko a sebe budúcnosť zabezpečiť.

chybovala nám, pre ktorú chybu nemohol byť po teraz nikto spokojný a blažený v Uhorsku; nemohol dobre a spokojne spávať pre tú chybu ani katolík, ani evanjelík, ani kalvín, ani žid.

Teraz už od prvého októbra všetko sa u nás premení. Každý smrtník bude v hojnosti mať jesť a piť; každý uhorský občan, či maďar, či slovak, či nemecký, či rumun, či srb, či horvát, či talian plnú kabelu bude mať peňazí; všetko bude spokojno a sladko spávať v noci, všetko stvorenie božie veselo prespevovať bude za dňa, a síce preto, pretože z milosti nášho prozreteľného, múdreho ministeriuma *započne sa od prvého októbra civilny sobáš*, započnú sa nové, štátne, drahé *matriky*.

Už päť rokov vláda naša len na tom si lámala hlavu, ako by civilny sobáš a štátne matriky do života uviedla. V iných krajinách ľudia daň splácajúci od svojej vlády len to žiadajú, aby tarchy ľudu boli umenšené, aby ľud nemusel hladovať a z vlasti svojej preč vyvandrovať.

No u nás je to ináč. Naša vláda vždy vytrubovala do sveta, že Uhorsko nemôže byť spokojné a šťastlivé, kým sa mladoženici sobášia pred slúžnym, abo pred rychtárom a notárom; naša vláda vždy len to húdla nášmu dobrému kráľovi, že si ľud netrpezlivo žiada civilne manželstvo a nové, drahé s mnohými tarchami spojené a predsa nespoľahlivé matriky. Páni fõispáni zvolávali stoličné shromaždenia, a kroz židov a úradníkov odhlasovali dôveru a pochvalu vláde; vláda zas chválila sa pred kráľom, že vraj celý národ dychtí po novom manželstve a po drahých, štátnych matrikách.

Teraz sa už ukiaže tá náramná radosť ľudu chudobného. Teraz už o nedlho uvidíme jaké zmätky a rozhorčenie nastane medzi ľuďmi; uvidíme, jako si ľud žiadal na sobáš chodiť pred notárov, alebo pred židovských matrikárov; uvidíme, ako sa bude biedny ľud tešiť, keď na nové matriky, na pánov štátnych matrikárov a zvláštne na masne platených matričných inšpektorov ohromné priražky a tarchy bude museť znášať.

Že ľud náramne rozhorčený bude, to páni fõispáni vláde už oznámili; a preto vláda teraz utočiste svoje u žandárov a u vojska hľadať bude. Také idú chýry, že zvláštne v stoliciach turčianskej, nitrianskej a prešporskej celé regimenty vojska a žandárov majú byť rozložené na jaseň, aby ľud rozhorčený nových pánov matrikárov a civilných nových farárov nezahnal preč do pekla.

Tieto hory bodákov vojanských skvelým svedectvom budú toho, ako si ľud dychtivo

žiadal tie krásne novoty, ktoré sa od prvého októbra tohoto roku započnú. My len to prorokujeme, že z novôt tých nikdy nič dobrého pochádzať nemôže; z kúkoľa veru darmo budeš čakať žito.

Že s jakou ľahkomyselnosťou a prenáhlianosťou pokračovali naši páni ablegáti a naša krátkozraká a nemúdra vláda, to už z toho vidieť, že až po vynesení apotvrdení nových tých cirkevných zákonov počali sa páni ministri radiť, ako sa tie zákony do života uviesť majú.

Už byly nové tie zákony potvrdené, nuž a až po tomto potvrdení poslala vláda jedného pána (Stehlu) do Nemecka, aby tam študiroval, čo máme robiť s tým novým manželstvom a ako máme zaviesť tie nové matriky. To práve tak vyzerá, ako keď by si neкто nakúpil plnú izbu drahej kože, a potom by sa učil šiť strevice a čižmy; alebo nakúpil by si mnoho vriec múky a potom by sa učil piecť zemličky a praclíky.

Avšak najkrajšie je to, čo pánu Stehlovi do Nemecka vyslanému v Berlíne povedali. Povedali mu tam páni nemci, že matriky štátne veľmi mnoho košujú (stojá) a predsa chyby mnohé obsahujú; a keď sa ten náš pán Stehlo pochváliť chcel, že už i my v Uhorsku štátne matriky mať budeme, páni nemci veľké oči naň otvárali a riekli mu: „Teda vy Uhri to chcete zaviesť a započat, čo by sme my Nemci veľmi radi už s krku shodiť.“ Či to teda neni veľká hlúpost, keď my za drahé peniaze to chceme mať, čo by Nemci radi už odhodit?

Do teraz matriky vedené byly od duchovných rozličných náboženství. Takýchto matričných úradov bolo po teraz 20.000, tak že skoro v každej obci pri ruke mal ľud úrad matričný a nemusel sa dlhou cestou unúvať a drahý čas mrhať, ako teraz bude museť, kým sa ku ďaleko bývajúcemu civilnemu matrikárovi dostane. V lete ešte ako v lete; ale v zime koľko trápenia vystojí ubohý ľud, kým ku pánu matrikárovi, asnaď až v tretej, štvrtej obci bydliacemu sa dostaví. I to je otázka, či ho doma najde? Veď páni notári, ktorí matriky povedú, zväčša po dedinách chodia porcie vyberať.

Do teraz 20,000 matrikárov mali rozličné cirkve, a títo cirkevní matrikári takrečeno zdarma slúžili krajine. Na budúce len 4900 bude štátnych matrikárov, teda 5 razy menej úradníkov bude slúžiť ľudu, a predsa o milióny viac budú stáť krajinu. Čertovský to pokrok.

Páni noví matrikári ešte sú neni vymenovaní. Najsamprv že vymenujú tých po 3000 zl. masno platených 23 inšpektorov. Títo páni inšpektori ešte len vraj učia sa pojdu do Buda-

pešti, ako majú poddaným svojim matrikárom naučenie dávať. Páni inšpektori budú mať každý viac stolíc pod dozorstvom; musia teda skoro celý rok sem tam behať a na matrikárov strehnúť; aby sa po cestách nezunovali títo páni inšpektori, krem platu dostanú ročite 1000 zl. na cestovanie.

Pre nových pánov matrikárov ministerstvo vydalo celú kopu nariadení, rozkazov, úpisov, návodov, predpisov, paragrafov. Keby mali páni matrikári hlavu ako mericu, ešte i vtedy nevyznajú sa v tej hustej hore predpisov a nebudú si ich môcť v pamäti držať. Tieto ministerské nariadenia zdĺhavosťou a konfúsnosťou svojou dokazujú, že páni ministri sami neni sú na čistom v tých vecách, ktoré vysvetlovať chcejú. Na takýto spôsob slepý slepého vedie, až kým oba do jamy copnú. Keď pán minister nevie vec na krátko vysvetliť, ako potom vysvetlí vec dedinský matrikár jednoduchému sedliakovi?

Ešte ani v tom sú neni na čistom, či nové matriky povedú len notári, a či i učitelia, alebo či i židia. Ono by to bolo ovšem krásne, keby ľud náš slovenský u Icika oznamovať musel krštenie; pohrab i ohlášky. Aspoň by si mohol za každým razom streliť tej pupkovice. Takto sa ľud náš naučí lepšie gazdovať — pre žida.

Každý nový matrikár prisahu zloží u pána fõišpána, že bude verne matriky opatrovať. Najkrajšie je to, že kto nebude chcel prisahať, len sľub složí a meno p. Boha ani spomenúť nemusí. Vláda vraj nechce nikoho nútiť, aby proti svojmu presvedčeniu Boha spomínal v prisahu; vláda teda väčší ohľad brala na beznabohov, ako na katolíkov. Katolíci darmo sa odvolávajú na svojich 7 sviatostí; darmo sa odvolávajú, že katolík manželstvo svoje len pred svojím farárom v prítomnosti dvoch svedkov smie a môže uzavreť. Vláda na takéto pletky nič nedá, ba toho kňaza, ktorý by farníkov svojich pred civilným sobášom opovážil sa sobášiť, na 1000 korún a na žalár svobodomyseľno pokutovať bude. Darma sa odvoláva kňaz katolícky na učenie cirkvi svojej a na presvedčenie svoje. Lež keď sa beznaboh, alebo žid protivíť bude prisahať a p. Boha spomínať, to je už čo inšie; vláda váži si presvedčenie beznabohov a dovolí im, aby p. Boha nespomínali, ale len sľub aby učinili. Takto to požaduje tá uhorská svobodomyseľnosť.

Každý matrikár nebude smieť sobášiť. Sám minister vopred nedôveruje svojim budúcim matrikárom; a preto obrátil sa ku stoliciam, aby pánu ministrovi vyznačily tých múdrejších a spoľahlivejších matrikárov, ktorí i sobášiť budú

môcť. Toto budú tí noví civilní páni farári. Pri sobášeni musí byť pán matrikár poriadno oblečený; musí mať červeno-bielo-zelenú stužku cez pleco zavesenú a zadovážiť si musí attilu a túto attilu musí si obliecť keď sobášiť bude. Toto všetko urobíť sa musí preto, aby mladoženici vedeli, že pán matrikár sobáša, a že nevystavuje azda — passy pre lichvu. *Ľ.*

POLITICKÉ CHÝRY.

Koššúth v Tolne. V Segsarde záležitosť neodvislej stránky špatne musí stať. Vodcovia citia hroziace im nebezpečenstvo, ľúbili by tedy popukaný hrniec podrotovať a k tomuto cieľu vybrali si Františa Koššútha, ktorého pozvali na jedno sa ustrojujúce shromaždenie, ktoré chystajú na september, pretože Koššúth včul v Taliánsku odpočívá si od ustávaní na kortešácii. Koššúth i sľúbil, že príde. Nuž ísť, môže len ísť, ale že by sa podarilo v Segsarde ešte raz zaviazať oči voličom a ích naspák privábiť pod neodvislú zástavu, v tom sme Tomáši. Segsárd patrí už *ľudovej strane* a dôverujeme v nezlomnej sile hodných Segsárdčanov, že i vytrvajú popri *svojej vlastnej stránke*, keď by i za celé mesiace im vyhúdali do uší kaukliari Eötvös-Koššúthovej neodvislej vládnej strany svoje luhárstva. Ctený pán Koššúth, ľud už vidí a zná i myslieť, tedy mámenie nepojde tak ľahko, jako si to myslíte. Ba môžeme vás uistiť, že jestli že sa i v Segsarde tak špatno budete držať jako v Kečkemiete, kde ustrájanie stránky pozostávalo z hnusného potupovania katolíkov, tedy vám i hlavu prebijú.

Ozbíjané práva. Pokým ľudová strana bojuje za to, aby občianske práva sa rozšírily, za ten čas vláda sa usiluje pilno ozbíjať tých, ktorí jej voz netisknú. Pri popise voličov toho roku po celej krajine vo veľkom počte vynechali voličov z oprotivnej strany z menoslovu. Pretože tento ponos je všeobecný, musíme si myslieť, že tento útok namierený proti právu občanov musel sa stať na vyšší návod. Preto pýtame sa pána Bánffyho: kto mal tú smelosť dať návod na takéto huncútstvo ústavu šliapajúce? Kto sa opovážil rozkazať popisujúcim medzitkám, aby nepoctivo zachádzali? Nech sa ľúbi pán Bánffy toto vyzkúmať a potrestať vinníka, keď by stets bol i sám. Občanov Uhorských ale upozorňujeme na tie novejšie naničhodnosti vlády a vyzývame ích, aby pri voľbách jej toto naspák odplatili tým, aby ani za dukáty nepodporovali tú vládu, ktorej i to najsvätejšie a jediné právo občana je len handrou, ktorú pošliape do blata. Dolu s liberalismom.

Noví nadžupani. Dr. Štefan Vojnič nadžupan mesta Sabadky a Baje za nadžupana Báč-Bodrogskej stolice a mesta Zombora a Andrej Schmauss podžupan to Báč-Bodrogskej stolice za nadžupana Sabadky sú vymenovaní.

Rozšírenie volebného práva. Verejnoprávny výbor baraňánskej stolice na valnom shromaždení pojednával obežný list Békésskej stolice, ktorý stolica v záujme rozšírenia volebného práva na všetkých štátných občanov poslala ku verejnoprávnostám a dolieha na to, aby sa takýto zákon utvoril v snemovni, na návrh krajinského vyslanca Jána Šimonfayho ten

obežný list podporuje podobným prípisom i valné zhromaždenie baraňánskej stolice.

Matrikárstvo v Boršodskej stolici. Verejnoprávnosť boršodskej stolice tiež vyslala výbor, ktorý bol poverený, aby predostrel návrh, jako sa majú zaplniť štátné matrikárske úrady v smysle ministerského udobrenia po stolici s osobami na to povolanými z kruhu okresných a obecných notárov. Pred niekoľko dňami poslal výbor svoju prácu ku stoličnému nadžupanovi Dr. Julovi Miklóšovi. Nadžupan však ten návrh, ponač jeho jedon bod, jako zásadu obsahuje: že *obecný alebo okresný notár židovského náboženstva nemôže byť matrikárom*, naspák poslal výboru, na chrbát návrhu napíšuť, že na konci devätnástého stoloetia, v dobe zvíťazenia cirkevnopolitických slobodomyselných zákonov nečo takéhoto v Uhorsku je nemožnosťou.

Vraždelný útok v Sofii.

Stambulova, bývalého to bulharského ministerského predsedu 15-ho júlia o 8 hodine večer napadli neďaleko jeho bydla v Rakovskej ulici. Stambulova sprovádzal jeho priateľ Petkov, obidva sedeli v najatom koči; vedľa kočiša na kozloch sedel sluha Gunčo, všetci boli ozbrojení revolvermi. Všetky čiastky tohoto útoku ešte neni možno znať, ale všeobecne vypráva sa takto: Opopážlivci boli štyria, postavili sa naproti domu Stambulovho a striehli na Stambulova, až sa vráti domov; keď tedy zbadali, že Stambulov sa na koči vracia domov, z tých útočníkov dvaja zastavili, kone, a druhí dvaja rýchlo hrozné rany zasadili svojimi handžármi Stambulovi na hlavu. Stambulov sklesol a vraždenci ešte i potom sekali mu na hlavu mečami, tak že pätnásť rán dostal do hlavy, i strelili na neho. Jeho priateľ Petkov a sluha Gunčo, ačkoľvek boli ozbrojení revolvermi, nemali ale ani času ich vytiahnuť, tiež boli poranení, lebo opovážili sa protivíť sa. Pravdaže rýchlo stal sa veľký krik. Keď sa ľudia sbehli Stambulova do krvaveného našli na zemi. — Pravdepodobne boj netrval dlho. Stambulov dostal hlbokú ranu na ľavom sluchu; ti vraždenci okrem toho popichali ho na hlavu a do tvári. Bránil sa obidvoma rukama, a preto ruky tak mu ti útočníci dorúbali, že 16-ho júlia obidve ruky museli mu lekári odrezať.

Sluha, ktorého tiež poranili, keď sa oni opovážlivci dali na útek, skočil s kozlov a s revolverom sa rútil za nimi, ale policisti v zmätku, či už z omylu, alebo chtiac prekazili mu, že nemôhol tých vrahov prenasledovať. Policia len neskôršie porobila poriadky, aby sa vrahovia pochytali. Privrženci Stambulovi sa domnievajú, že bulharská polícia musela o tomto útoku už predtým vedieť, a že chtiac tých vraždencov ani neprekazila, ani nepochytala; čo je vo veci snáď vysvitne z vyšetrovania.

Ovšem, že Stambulov mal mnoho priateľov, ale ešte aj viac nepriateľov a to zúrivých, lebo ako ministerský predseda panoval nad Bulharskom po tyranský. Politických svojích nepriateľov i násilno zničil, častokrát i nevinných. V Bulharsku totiž sú dve hlavné stránky: jedna chce držať s Ruskom, ktoré Bulharsko vymôhlo z tureckého otroctva s veľikou krvavou a peňažitou obetou; druhá zas, ktorejžto stránky hlavou bol Stambulov, chce, aby Bulharsko bolo celkom samostatné a neodvislé, a preto Stambulov všetok vliv Rusov z Bulharska odstránil, veľiký potyk s Ruskom pretrhol, preto mal premnoho nepriateľov i politických i osobných. Predbežne my sa všetkého úsudku zdržujeme, lebo sa ešte predvídať nedá, aké veci prídu na vrch následkom vyšetrovania.

Stambulov, následkom lekárskej pomoci neskôršie prišiel k sebe a vyšetrojúcemu sudcovi povedal, že dvoch z tých vrahov poznal a síce *Ivanova a Tufekčieva*.

Stambulov dňa 18. júlia rano o 2 hod. 35 minut zomrel.

Slová.

Slová, slová! často počúvame. To má tolko znamenat: slová nie sú skutky a neznačia mnoho. Ale to nestojí; lebo pravda je, že vtáka po pieri a človeka po reči poznávame. Dobrý človek dobré, zlý človek zlé slová vynáša z komory svojho srdca. Dobrého Boha Slovo z počiatku tento svet dobrým stvorilo a obrodzuje ho stále k dobru človečenstva. Ale zlého človeka jediné slovo, môže sa stať príčinou zlého a tiahne za sebou zhubu a zkažu až napokon priťiahne na seba i hnev Boží.

„Čo ten človek, aké neosolené reči tárá“ zvikli sme hovoriť, keď niekto búcha dve na tri hlúpo, surovo. Nevie-li človek povedať dobré, užitočné slová, nech radšej mlčí. Slovám, ktorým s úľubou naslúcha Boh i človek, sú slová vďaky a povznešenia. Ponač my ale na tejto zemi raz žijeme z nej živíme sa a ju i na sebe nosíme, lebo telo naše zem je — nemôžeme vždy sladko šepkať o kresťanskej láske a rozprávať sa len o duchovných veciach, ale tiež i o takých, ktoré púťajú nás k časnému životu, ako na pr. potreby obecné, cirkevné, záležitosti krajinské, tiež si musíme všímať a aj reči našich otcov vlasti a národa posudzovať. Ktoré tiež tuším nebývajú vždy osolené keď tak zapácha nimi celá krajina.

Aby teda slová naše neplesnely, reč naša nezhnila máme ju soliť vierou v Boha — Otca Syna i Ducha svätého. Čo ostatne veriacemu človeku netreba diktovať, „lebo čím prepíneno je srdce, tým pretekajú ústa.“ No terajší bezbožný prúd trúfa si zaobísť sa bez Trojjediného Boha a sú sily mocné, určené podryvať korene cirkvám Kristovým.

Nie tedy ani tak jednotlivcom, ako viacej samému mocnému zlému duchu času, vypovedali vojnu traja hrdinovia dňa i sna: veleb p. p. Mikuláš Lepšényi, Gerard Németh a Františ Bleszkány. To by byly tedy

naši generáli. Jeho velebnosť M. Lepšényi je ako známo už chytený, uväznený. Pravdepodobno druhý redaktor bude skoro nasledovať a potom obráti sa zúrivosť satanová na hlavného spolupracovníka a vojna vypukne tá ozajstná, na život a na smrť, široké pole «Kresfana» nebude vari ani stačiť pre čaty ozbrojené, úprimným, nemým súcitom. Len že súciti neni dostatočná zbraň, jestli ho nevieme položiť na papier v tej reči v ktorej časopis vychádza. Nám, ktorí stojíme len na začiatku, ktorí nemáme ešte žiadnej „šarži“ — nebude škodíť, keď začneme sa cvičiť o „eksecírke“ slovenčiny: slovenský myseľ, čítať, písať.

Som síce len taká hviezda-prorokyňa bez trblietavých pruhov, ani nežiadam si byť kometou predpovedajúcou vojnu — ale volím sa staviť, že dľa účinkovania — na „Kresfana“ čakajú krušné dni a to nadovšetko preto, že založený je na viere v Krista Pána, čo už samo sebou je dostatočný kameň urážky pre svobodomyseľné vojsko. «Kresťan» ale je tak znamenitý časopis, že veru bol by hriech nepodopierať ho aspoň slovami. Veľmi by ma srdce bolelo, aby tak bol zakazaný vychádzať v slovenčine a ešte viac by mi bolo ľúto, keby sme ho nevedeli potom obrániť, udržať. Preto, aspoň ja hneď od dnešného dňa začnem sa učiť všetky tri reči a komu záleží na živote, rozkvetete a ovocinke «Kresfana» — ten úlam, bude mňa nasledovať.

*Bo Lucifer žalár chystá,
Do priepasti nás ženie;*

Divo tryzní, vraždí Krista,

Jeho zákon, učenie.

(Dlhomír Polský.)

A ešte ako na dodatok slovo.

Akokoľvek mne a mnohým sa «Kresťan» ľubí — tak predsi nie sú s ním spokojní všetci kresťania, nadovšetko evanjelíci nie; lebo že je príliš horlivý z neho katolík. Ale tým len tolko dopisujem: Učte sa evanjelíci moji milí, vážť si svoje náboženstvo učte sa od katolíkov ako treba sa pasovať za svoje práva. Voľte si takých kňazov, ktorí skutočne milujú svoju cirkev a nie takých, ktorí posmechy robia zo spisov svojho vierovyznania a vyhlasujú ich za „rhapsodiady“, ako to urobil nedávno redaktor ev. „Cirkevných Listov“ Janoška.

Hojže Bože, dobrý, silný,

Pohni blesky, víchrice!

Prilni ku nám verným prilni

Ratuj Pána vinice.

(Dlhomír Polský.)

Pravda ľudu.

Pozvanie

Uhorských katolíkov na krajinský pút do Lurdu (Lourdes) v mesiaci Auguste.

Keď náš Svätý Otec, slávne panujúci pápež Lev XIII. katolíkov celého sveta, jakožto na slušné dokončenie jeho 50-ročného biskupského jubileuma, oslovil, aby duševne do Lurdu (Lourdes) putovali, a deväťdňovú pobožnosť vykonajúc pomoc, prímluvu a orodovanie Blahoslavenej Panny, Matky Božej, ktorá je spolu

i matkou našou tak pre seba samých, jako i pre celé človečenstvo vyprosili, vtedy uhorskí katolíci s radosťou a oduševnením chopili sa tej príležitosti, aby pred celým svetom dokázali, že sú oni verní synovia Marie, a že Uhorsko, ktoré prvý náš svätý kráľ na smrteľnej posteli do ochrany Blah. Panny odporúčal, ešte neprestalo byť krajinou Marianskou. A pri tej príležitosti mnohí dali výraz svojej vrúcnej žiadosti, že keď by sa jedon pút do Lurdu nariadil, aby sme daň našej detinskej lásky a poklony naproti Bohorodičke mohli splatiť na tom najväčšom a najnavštevovanejšom pútnom mieste sveta pri tomto prameni nebeského milosrdenstva.

Ponevác tú všade po krajine spomínanú myšlienku o púte do Lurdu uhorský kardinál knieža a primáš Pán Klaud Vaszary nie len že schválil, lež tento pohyb i udobril a svoje apoštolské požehnanie naň dal, ja nízej podpísaný vstúpil som do potyku s medzinárodnou cestovateľskou kanceláriou Tomáša Cook a jeho synov, jedneho to anglického obchodu, ktorý je známy pre svoje výhody, a s ním som sa, čo sa pútu týka, na následovnom všeobecnom cestovnom programme usjednostajnil:

I. Pút pohne sa v mesiaci auguste bež. r. v nektory deň po Sv. Štefane, ktorý deň neskoršie sa určí, na osobitnom vlaku I, II, III. triedy z Budapešte v následovnom smere:

Budapešť, Prágerhof, Sv. Peter. Cormons, Benátky, Miláno, Genua, Nizza, Marseilles, Cete, Toulouse Lurd(es), a naspák tou istou cestou.

II. Aby pútnici na ceste väčšie a znameňtejšie mestá môhli obzreť a si aj odpočinúť, keď sa ta pôjde v Miláne a v Marseilli, pri návrate ale v Nizzi a v Benátkach na 24—24 hodín sa zastavia.

III. Pútnici tri dni sa budú zdržovať v Lurde.

IV. Pútnici, v hore spomenutých 4 mestách, keď sa zastavia, zo stanice do hostinca a naspák na vozoch už po predku narídených sa povezu, tam za 24 hodín so všetkým budú zaopatrení, dostanú raňajky (kávu), obed, večeru, izbu, svetlo a obsluhu.

V. V Lurde za tri dni pútnici prvej a druhej triedy budú mať úplné zaopatrenie (raňajky, obed, večeru). Pútnici na tretej klase, keď sa na ceste zastavia za 24 hodín všade dostanú úplné zaopatrenie, ale v Lurde len tí, ktorí to osobitne si žiadajú, a za čo osobitne treba platiť; lebo pre pútnikov III. triedy v jednom tajejšom kláštore skoro zdarma vykonám miesto. V Lurde, jako i všade, kde sa pútnici zastavia

na ceste, pútnici I. triedy v hostincoch jedonkaždý v osobitnej izbe, pútnici II. triedy po dvaja v jednej izbe, a pútnici III. triedy ale 3—4 budú bývať v jednej izbe.

VI. Na ceste, pretože není dost času, aby sa celý zástup pútnikov dostatočne môhol zaopatrit, preto každý sa stará o svoju živnosť.

VII. I naspák, sa cestuje — jako i tam na osobitnom vlaku spolu a cestovná karetká pre pútnikov vystavená na žiaden iný vlak nemá platnosti, len na ten osobitný vlak.

VIII. *Cena* pútnickej karetky, v nej je vpočítané na ceste štvordňové a v Lurde trojdňové, *tedy spolu sedemdnňové úplné zaopatrenie*, voz do hostincov a naspák, pre jednu každú osobu je následovná:

I. klas 240 zl., II. klas 185 zl.,
III. klas 110 zl.

IX. Kto chce na tomto púte účasť vziať, od dnešního dňa sa už môže hlásiť u nižej podpísaného, a prosím, kto chce, aby sa čím skôr hlásil, lebo keď počet potrebný na osobitný vlak zaplnený bude, neskoršie hlásenie sa nemôžem vziať do povahy. Pri hlásení sa, jakožto záruku cestovateľa I. triedy 80, II. triedy 60, a III. triedy ale 40 zlatých závdavok musia složiť.

X. Cestovný program do podrobná výnde v tomto mesiaci júli, a berúcim účasť na púte sa pošle zdarma.

Nepoškvrená Panna Bernadette, tomu nevinnému pastierskému dievčatu vyjavila: „*Ziadam si, aby mnohí putovali na toto miesto*,“ a ejhla od tých čias zo všetkých strán sveta pútnici sa tisknú v nesčíselných zástupoch ku tej zázračnej jaskyni v Lurde, aby pozdravili Kráľovnú nebies, a si vyprosili Jej materinské požehnanie.

Hore sa tedy uhorskí katolíci! Putujme čím vo väčšom počte do Lurdu! Preukážme povďačnosť a svätoučtu Matke milosrdenstva! Odporúčajme seba samých, naše rodiny, našu krajinu Bohorodičke, našej Patronke! Ukážme pred celým svetom, že sme synovia Marie!!

V Budapešti, na slávnosť Ducha Svätého 1895.

Dr. Iván Purt

naukový dozorca v sústredňom semeništi v Budapešti,
usporiadateľ krajinského uhorského pútu do Lurdu.

(Býva: V Budapešti IV. okres, sústredné semenište), (Központi papnövelde).

Nečo pre maminky, aj pre tatinkov.

Čujeme veľmi často rodičov, ktorí majú až celý krdel odrostlých dcier, a pri všetkej tejto na ženské potomstvo bohatosti neoplývajú žiadnym bohactvom, viesť ponosy: že jim mohly nebesia na miesto nich synov darovať; lebo že starosť o synov je o mnoho menšia nad starosť o dcéry; že mladý človek, ktorý sa nečomu naučil — hovoria ďalej — sa časom sám vyživí, t. j. najde si sám nejaké vyživenie; mladé dievčence ale že visia od vôle šťastia: ony že musia doma čakať, pokým sa nekdo netrafi, čoby si jednu lebo druhú chcel vziať za manželku. Hovoria: „že mladý človek, ktorý sa svoje naučil, si vždycky vyživenia nájde.“ Na toto aj já „ano“ hovorím. Ale predca vycvičenie a opatrenie synov je s viac ťažkosťami spojené, nežli vycvičenie a opatrenie dcier. Pri mladom človeku sa hlava, t. j. dobré vlohy požadujú; rodičia musia dosť hodnými prosiedkami vládnúť, aby synovi svojemu dobré vychovánia dať a zaopatrit mohli. Tento sa musí i pri tých najlepších vlohách a schopnosťach vedieť do sveta vžiť, so svetom obcováť, priateľov a patronov sebe zaopatrit a príležitosť hľadať, aby svoje schopnosti na javo dať mohol. A pri všetkom tom on ešte — aby k žiadanému cieľu dojsť mohol — musí so sebe rovnými súbežníkmi (konkurentmi) bojovať. Pošťastí-li sa mu nejaké miesto, nejakú slúžbičku dostať, jaká farcha sa mu teprv na plecá navaľuje! — Celkom ináč je tomu pri pohlaví ženskom. Pri dcérach sa o mnoho menej duchovných vlôh požaduje; lebo viac ušľachtenie srdca a vyvinutie zdravého rozumu, jako mnoho vedomostí je cieľ dobrého vychovávania ženského. Vychovanie dcier tiež není tak ťažké, nákladné, jako vychovanie synov; lebo sa jim ono väčším dielom v dome rodičovskom dať môže; a dobrý i rozumný rodičia sú vždy tí najlepší vychovateli dcier svojích. Žiaden rozumný muž si nevezme za manželku takú, ktorá nič inšie, iba v spoločnosti vie figurovať — áno, mnohokrát i tí, ktorí vedli život rozpustilý, ktorý dosavád vždycky len s vyšperkovanými, hrdými dámmi obcovali, keď jích nádeje vôle sa oženit, vezmú si radšej čnostnú, poctivú, do domáceho života utiahnutú dcéru, trebárs i chudobných rodičov, aby mali na nej manželku vernú, starostlivú gazdinu, a dobrú matku pre budúce dietky, nežli jednu z tamtych, ktoré sa v nádeji vydajú okolo nich krútily. Nech si nikdo nemyslí, že dobre vychované dievča nebude pri svojom súkromnom utiahnutom živote naleznuté, preto že sa nikdy v spoločnosťach, na báloch, v divadlách atď. neukáže. Taký drahý poklad bude zaiste i v tom najskrytejšom mieste naleznený. Veď na to už i to porekadlo ukazuje: „Sedávaj panenka v kúte: si-li poctivá, nájdu ňa.“ Chyba, ktorú rodičia pri vychovávaní dcier veľmi často páchajú, je: že nevedia tú pravú prosredniu cestu, ktorá len k žiadanému, cieľu vedie, natráfiť. Oni si nepomyslia: že dobre vychovaný a rozumný čeladník si nežiada mať manželky, ktorá by len do spoločnosti, nie ale do domu, do vedenia hospodárstva, do práce bola súca, alebo ktorá by bola precvičená, alebo nedocvičená. Čo ale žiada, je to: aby bola z nej manželka citlivá vo svojom chovaní, čnostná, múdra, starostlivá a spôsobilá predstavená jeho čeladi a hospo dáarka, rozumná vychovateľkyňa jeho detí, láskavá priateľkyňa a pomocnica, ktorá by mu farchy a trápenia spolusnášala pomáhala, v zármutku ho tešila, v nemoci uprimne opatrovala. Keby rodičia boli múdri, hľadeli by dcéram svojim dobré kresťanské vychovávania dať, vtedy by zaiste museli byť tak úzkostliví o šťastie jejích.

Emanuel Filkorn.

Milodary.

Na útraty, ktoré vznikly preto, že hlavný redaktor našich novin: Mikuláš Lepsényi bohužiaľ bol odsúdený, milodary ráčili nám zaslať:

Budapešť: Maria Gurba 1 zl. 20 kr., Maria Besedka 20 kr., N. N. 30 kr. — Zvoleň: Veleb. Josef Kekát 2 zl., pani Imricha Verebélyi, pani Alexandra Finka, pani Mateja Škrovina, Imrich Škoda, Ignác Gašparik, Ondrej Pulis, Štefan Trombík, Josef Littva, Ondrej Lopeji, Imrich Sušilla, Františ Reichl po 1 zl., N. Klobucsiar 70 kr., Otila Schweiner, Paula Berounsky, pani Josefa Vellík, Amalia Sušilla, Teresia Domaniczky, Paula Szpissák, pani Antala Dámay, Irma Jeruš, Maria Csapek, Paula Steiner, Maria Teszák, Sabina Mlinarik, pani Előricha, Ján Múka, Maria Herman, vdova Michala Nagy, Franciska Nagy, Josefina Gleibl, Amalia Árvay, Zuzanna Ondrejka, Flóra Alleram, Vilma Kotzeg, pani Mateja Kolarsný, vdova Maria Bárány, sestry Csernuska, vdova Josefina Hampl, Amalia Szuchánek, Josefina Valek, Maria Repko, Ignác Kapusztá, Ignác Neumeuer, Ján Barla, Ján Szivák, Ferdinand Szpišák, Ján Pícha, Franc Melchior, Ján Hanacsek, Pavel Weisz, Jád Pavúk, Ondrej Ausz, Alexander Szombathy, Štefan Zsabka, Ludvíg Petrus. Árpád Hájek, Adalbert Dominák, Ján Lepies, Josef Polczer, Maria Chmelik po 50 kr., pani Jána Hermann, pani Franca Muzsík, pani Martina Stassel po 40 kr., Kalman Sramko, Alexander Kasza, Emil Beszeda, Franc Rener, Ján Mozolányi, Michal Feldzam, N. Pícha, Pavel Lepieš, Franc Jeránek po 30 kr., vdova Maria Kozacsek, Josef Csernyansky, Maria Krška, Maria Kotka, Anna Hamerschmidt, Pavel Milka, Julius Biber, Gašpar Matéffi, Mikša Schmidt, Armin Pelczer, Titus Panigay, Maria Csizsmarovics, Josef Hanáček po 20 kr., iní dohromady složili 1 zl. 35 kr. — Franc Adamko, zo Zavodja pri Žiline, (trenč. st.) 3 Marky 40 Pfen., nasledovne som sossbieral od mojích pomocníkov: Imrich Babík 1 M. 85 Pfen., Martin Poljacsek, Pavel Traicsik, Josef Traicsik, Adam Dadai, Pavel Šusztek, Martin Drnda, Jano Chudina po 1 Mark, Adam Javorík, Mikuláš Drnda po 50 Pfen. — Kiš-Garam: Maria Anton a Florka Rohla 1 zl. 50 kr., Vincze Nemký 1 zl., Antonia Nemký, Antal Bendik, Ján Bendik, Juliška Failik, Bntal Orszáry, Matild Ihring, Ján Chudik, Františ Schodt, Josef Stricz, Josef Schmidt, Berta Schmidt, Adolf Gyurcsik, Antal Schraimer, Marton Schmidt, Ján Kubovje, August Kubančik, Ján Wild, Ján Zahoránský, Peter Holeczy po 50 kr., Eduard Schmidt 30 kr., Eduard Schön 20 kr. — Chinorany: Ján Puchovszky, Josef Košík, Ján Magdolen, Adam Magdolen, Valentin Košík, Josef Magdolen krčmár, Veleb. Tamáš Španyik, Anna Jedinák, Ján Terlanday richtár po 1 zl., Ján Bezák, Josef Šuňala, Ján Bebjak, György Kakos, Antal Bebjak krčmár, Ján Hatala, Štefan Hatala, Ignác Bezák, Josef Bezák, György Marko, Josef Bezák, Josef Lahvička, org. učiteľ po 50 kr., Josef Floriš Bezák 40 kr., Floriš Magdolen, Ferembír Bezák, Gašpar Bebjak po 30 kr., Josef Šupa, Gašpar Hatala, Bertalan Tanček, Maria Tanček, Josef Benyjak, Floriš Kmotorka, Katarina Bezák, Štefan Hatala, György Bezák, Ján Košík, Josef Bujalka, György Marko, Ján Balázs Marko po 20 kr., Antal Terlanda, Matúš Bebjak po 15 kr., Josef Obert 12 kr., st. Valent Košík, mal. Ján Bezák, Ján Loviška, György Bujalka, Josef Michalik, Gašpar Bezák, Ján Bezák, Štefan Bezák, Štefan Košík, Matej Košík,

Peter Molnár po 10 kr. — Szt. Abrahám: Anna Csambal 2 zl., st. Michal Csambal, slob. Josef Csambal, Ján Kollár po 1 zl., Margitta Polák, Miklós Mrva, Imrich Csambal, Anna Osztradiczky, Michal Hanusz, po 50 kr., Josef Szepa 25 kr., Anna Svátek, Juda Rakús, Katerina Zugo po 10 kr. — Kiš Garam: Gyula Szrenka, Sandor Simicska, Ján Longauer, Franc Pucsik, Lajos Bendik, Lipot Bendik, Lipot Korbacska, Josef Csirsik po 50 kr., a iní dohromady 1 zl. 95 kr., — Z Prešova: Josef Jenik, N. N., P. E., po 2 zl. Josef Kraus, Ján Zegevalt, Ján Derzak, Ambros Liptak, K. J., Spolek sv. Ruženca, Spolek III. sv. Františka, Andras Gasparik, Anna Michal, N. N., Kiszely po 1 zl. N. N., N. N. 2 zl. 65 kr., Spolek sv. Ruženca 1 zl. 65 kr., K. J. 60 kr., M. T. 60 kr., Malvin Kavalszky, M. Proner, Katalin Adami, Teréz Karinecz, Ján Oravetz, M. Pgončko, Josef Jozsovsky, Maria Wianeny, Hoffmann, N. N., N. N., N. N., Amalia Premor, Stefan Kozen, Josefa Steyer, N. Roskovány, N. N., N. N., Kr. D., Martin Nejtí, N. N., Maria Kamilla, Josef Sitanyi, Bartunek, Grusz po 50 kr. a menšia sbierka od pána Kondra 7 zl. 82 kr. — Felső-Dióš: Vel. p. dekan Pav. Jedlicska 2 zl. — Pobodim: Mihal Mitosinka, Peter Hobrádi, Marton Melicher, Josef Bielik, Josef Degan po 50 kr., Josef Szeges, Michal Melicher po 1 zl. Kadlecz Josef spoločnost teszarska murazska 2 zl. ešte iní dohromady složili 2 zl. 55 kr. — S Koseckehe-Rovneho Josef Zliechovecz 1 zl. — S Bazin ešte iní dohromadi složili 1 zl. — Z Orviščo: Josef Folajtar, Georg Folajtar, Franc Taborsky starši, Franc Panik rol. po 50 kr., ešte iní dohromady složili. — S Pistyan Vincze Oszlanszky 1 zl. — Z Rozumbergu: J. Herman, a Ján Hajdoczi 50—50 kr. — Z Nyitri-Ujlak: Ondrej Mego, Ondrej Gyurina 65 kr. — S Stavnici: Franc Dopitta, Josef Novak 50—50 kr., jeden Hegybányacsan 1 zlati. — Z Kiszucz-Ujhelya: Ján Uskert dekan 2 zl., Ignac Gasparik farar, Ján Czvincsek kaplan 1—1 zl., Ján Pančuška 20 kr., Peter Blazek, Josef Galvánek, Josef Mrenka, Ján Kovacky mladši, Pavel Budinsky, Veronika Schoszki, Pavel Králik, Eugen Vandracsek, Pavel Kosliar mladši, Maria Hohoss, a Maria Duranca 50—50 kr. — Ze Zavaru: Michal Prervszky 2 zl., Pavel Volek, Ján Hrusovszky, Anton Machalecz 1—1 zl. — Z Budapeštu: Julia Faber, Katerina Tokar 1—1 zl., Josef Sommer, Maria Kostelni, Josef Sommer, Anna Schindelek, Magdalena Julasi 50—50 kr., Katerina Piacsek 20 kr. — Z Zólyom-Péteru Ján Skaloš 70 kr. — Z Ružomberku: Maria Greško 1 zl., Josef Topocz 50 kr. — S Fraštaku: Josef Pekarik 1 zl., Mihal Bordiovski 50 kr., jeden zhoritelov Ruženca 1 zl. — S Fenyvešu Milodari 2 zl. 70 kr. — Z Vekej-Bittše: Franz Polánszky 1 zl., Ignacz Tatala, Matika János, Izidor Pekara, Josef Brack, Josef Szkukalek, Gusztav Lang 50—50 kr., a ostatni farnici 5 zl. 15 kr. — S Trenčin-Teplicz: Ján Beno, Ondrej Jakab, Stefan Pikna 1—1 zl., Josef Kabasata 2 zl., Eva Beno, Tomaš Hoba, Martin Durina, Josef Klassovecz 50—50 kr., menše milodari 1 zl. 70 kr., — Z Papradna: Ján Loha, Ignacz Mendl, Franc Mittitzky, Ján Sztrasih V. každy po 50 kr., a Vendel Zsilincsik 20 kr. — Z Wiedne: Ferdinand Ketzik 1 zl., Josef Dodulik, Stefan Mibhalecz 50 kr., Ondrej Bacsik 90 kr.

Za poslané milodary, jako tiež za poslané útrpné riadky v mene milého mučedelníka našej svätej veci najvrúcnejšie vdaky vzdávame. Požehnaj Bože štedrých darcov s nebeským i zemským požehnaním.

(Pokračovanie nasleduje.)

a za vlast, sme hotoví aj život položiť, a že vodcom naším vždy verne pri boku stáť chceme. Náš šlachetný muž Mikuláš Lepšényi trávi dni medzi murami Segedinskými, i mi tu ale zasielame prosby k Otcovi nebeskému, aby ho potešoval v jeho zármutku a spolu jeho sudcov odovzdávame pod odplatu Boha všehomúceho. Cítíme spolu s našim zastupiteľom katolíckej cirkvi a všetci vospolok dokazujeme spoluútrpnosť, kým sa znovu s ním v náručíach nevidíme. Silno dúfame že náš zármutok sa obratí v radosť, a že zvíťazí anjel nad diablom, lebo len do času má zlý duch prístup ku dobrému.

V Zvolene dňa 5-ho júliusa 1899.

Zvolenski dobrodinci.

Ponevác sa naša tlačiareň Sv. Gerharda z Budína včul stehuje do Pešte preto i predošlé i včulajšie číslo trochu neskoršie vyšlo; naši ct. predplatitelia musia prehliadnuť, lebo to neni tak jednoduchá a ľahká vec, keď sa celá tlačiareň so svojími mašinami stehuje. Listy a všeliaké dopisy a predplatky len na staré miesto majú sa zasílať dotiaľ, pokým to osobitne v našich novinách neoznámíme.

Stále a nestalé.

Všetko, čo v tom svete kvitne,
Musí zvädnúť jedenraz,
Čo povstalo, zas len zmyzne,
Keď nastane tomu čas.
Svet ten je pominutelný,
Neni na ňom stálosti:
To osud nezmytniteľný
Tejto zemskej časnosti.
Synu! snád sa ti usmialo
Šťastie, asnád ťa blaho
Rozkošným viankom ovialo,
Nedôveruj tomu: ó
To je len Fata morgana,
Svitla, už jej nemáme;
Vždy pre srdce bôlna rana,
Keď nás nádej oklame. —
Kto sa narodil na zemi,
Na nej musí zomreť aj,

Bár si dneská aj blažený,
Na to sa nespoliehaj,
Že ti to vždy tak potrvá,
Oj nie! to je klamanie:
Krutý osud hneď potrhá
Sladké tvoje bláhanie.
Len to nikdy nepomine,
Čo sa v čnosti zakladá;
Tomu stále blaho kyne,
Starostlive kto hľadá.
Len to, čo je Bohu milé,
S telom, s dušou ochotne,
Skutky dobré, ušľachtilé,
A kto žije pobožne. —
Plávaj celý v blaženosti
A v bohatstve oplývaj;
Skvej sa bár v sláve, hodnosti,
Rozkošmi sa obsýpaj:
Osoží to duši tvojej
Bár aj telu dobré je,
Mrazivý dech smrti hroznej
Keď ťa len raz oveje? —
Blahý ten, kto v srdci za tým
Túži, čo je nebeské,
Len to so zápalom svätým
Hľadá, nie, čo je zemské;
Lebo toto nenadále
Zmyzne k našej žalosti:
Tamto avšak trvá stále
K vekovečnej radosti.

K.

Somár, človeku bratom!

Bol raz jeden chudobný roľník v dedine D. Tak bol biedny aj so svojou rodinou, že všetko už bol prejedol a neostala mu na bydle iba jedna kára a jeden dobrý somár.

Radil sa so svojou ženou ako by mohol k nijakému grošu prisť, či má to jeho jediné potešenie, toho somára predať a či nie.

Žena mu dala radu.

Muž môj, poďme do panskej hory a tam sobierame na túto káru dreva, a potom ho pôjdeš predať do mesta a ja pôjdem zaň panštinu odrobiť.

Tak sa aj stalo.

Dreva nasbierali, a milý roľník zapriahol do káre somára a šiel ho predávať do mesta P. . .

Zrovna ľahá na drevový rýnok. Ani dlho nečakal dostal jedného kupca barbiera na to drevo.

Barbier šibal hneď videl s kým má dočinenia, a dal sa do jednanja.

«Čujte, gazda, predajte mi to drevo všetko čo ie na tej káre.

Oj vďačne, prečo nie!»

Ale ma rozumejte, všetko to drevo čo je na tej káre.

No veď všetko, já hádam z neho domov len nepoveziem.

Barbier drevo v prítomnosti dvoch svedkov zjednal všetko, čo bolo na káre za 2 zl.

Gazda mu drevo do bytu doviezol. — Keď gazda drevo s káre shodil, vzal barbier sekeru a roztrepal mu káru. Gazda vyvalil oči čo sa mu s karou robí, ale bolo pozde! Darma sa protivil.

Barbier šibal, hovoril jasne, že on veru vyjmúc železa všetko drevo na káre kúpis.

Šiel sa gazda žalovať, sudca žalobu vypočul, a dal predvolať barbiera.

Tento sa dostavil hneď aj so svedky a rozpovedal v čom je vec.

Barbierovo chytil súd stranu, a gazdovi povedali.

Vy ste somár, druhý raz si lepší pozor dajte pri predaji.

Čo mal robiť, musel sa s výrokom uspokojiť.

Prišiel domou rozpovedal ako sa mu vodilo. Tu žena doň. Div že mu oči nevydriapala vzlosti nadala mu do kadejakých ba naposledí klačať mu dala. . .

Gazdovi sa to nič nepáčilo: voždy si rozmýšľal ako by sa mohol vypomstiť za to na barbierovi.

Až raz po roku mal veľké vlasy nuž mu napadlo že sa veru pojde dať ostriať.

Vybral sa tedy do mesta, a pojal sebou aj svojho verného — somára.

Príde k barbierovi, somára ale uviazal von pod bránou.

Vošiel dnu, barbier ho už ale nepoznal, Pýta sa ho čo chce? On odpovedal či by ho neostrihal?

Oh veľmi vďačne.

Keď ho ostrihal, sa pýta čo je dlžen.

Desať krajciarov.

To mu vyplatil, a opýta sa ho že ma aj brata, že začo by ho oholil.

Tiež za desať krajciarov.

No idem pre neho, — a došikuje mu dňu somára.

Barbier vyvalí oči, nuž a či je to váš brat.

Áno, budem prosiť mladý panko či sa nevedia rozpamätať, keď sme mali tú kúpu s tým drevom, a pri tom súde čo my ten sudca povedal, že som: somár, nuž a keď som ja somár toto je môj brat, teraz ho musíte za šesťák oholiť, tu je, nech sa pačí, lebo ak nie idem ích žalovať.

Barbier vykrikne, dobrý človeki, nerobte ten posmech, že by som somára holil, tu máte 50 zl. a vyvedte ho von. Gazda prijal 50 zl. a bol spokojný nad jeho figlom. *Sindulfo.*

CHÝRNIK

Pozvanie ku predplateniu.

Všetko poukazuje, že náš časopis spôsobí všeobecnú radosť a spokojnosť na všetky strany. Vďačne ho prijaly všetky vrstvy spoločenské, aspoň

o tom svedčí, vzdor krátkeho trvania nášho časopisu hojný počet našich priateľov a nepočítané pochvalné listy, ktoré boli našej redakcii zaslané.

Uznanie to je naša najväčšia odmena!

O nesfalšovaní mravnosť pečlivé obecenstvo naše, imponantne sa vyslovilo o potrebe jestvovania nášho časopisu; so všetkých strán kynie nám povzbudzovanie a pozdrav, zo všetkých strán hrmí: **Nech žije Ľudová strana!!**

O duševnení, vysokoučení mužovia neprestajne sľubujú nám svoje vynikajúce a neohrozené duševné spolupracovanie, sľubujú nám veľkodušnú podporu, a už v tomto samom vidíme istú záruku toho, že najťažšiu úlohu našu dobre vykonáme t. j. že časopis náš, čo do obsahu, bohatým urobíme.

Vysoko povznesieme náš prápor a heslo na ňom je: **Nech žije ľudová stránka!**

Vysoko a pyšne ho povznesieme s tým svätým presvedčením, že sa okolo neho všetci triesve a šlachetne smýšľajúci spoluobčania s radosťou hŕfnu shromaždia.

Maďarsky môže sa učiť každý bez toho, aby sa bal o svoju materinskú reč, veď už aj rozmnožovanie časopisov slovenských je zárukou bezpečnej existencie.

Tak tedy smele môžeme všemožnú podporu si vyžiadať a ctených priateľov našich zásad poprosiť, aby časopis náš v čim najväčšej miere rozširovať si nestažovali vo všetkých kruhoch.

Chceme docieľiť, aby tento časopis viac ráz do týždňa vychodil. Tejto úlohe však len vtedy môžeme zodpovedať, keď sa všeobecne rozšíri náš časopis. Ľavnú predplatnú cenu ani potom nezdvihneme.

Predplatná cena „Kreštana“ je:

Na celý rok . . . 2 zl. — kr.

na pol roka . . . 1 zl. — kr.

na štvrt' roka . . . 60 kr.

Jednotlivé číslo 4 kr.

VYDAVATELSTVO.

— Jozef kr. knieža. Jozef kr. knieža 10-ho z Kiš-Jenő prišiel na voze do Duly. Mesto už dňom predtým ozdobili zástavami. Na žiadosť kr. kniežaťa verejnosprávna vrchnosť a mešťanstvo svoju poklonu osobitne nevyjadri, ale predsa skvele ho prijali. Kr. knieža je hostom grófa Dionysa Almášyho a potom odtiaľ odcestuje do Bánkútu na svoj statok, kam August Jozef kr. knieža a jeho manželka už prišli.

— **Fridrik kr. knieža.** Z Viedne sa oznamuje: Fridrik kr. knieža len v budúci rok sa presťahuje z Prešporku do Viedne, lebo len o rok sa minie prenájem oného palácu, kde kr. knieža v Prešporku býva. V Paláci zosnulého kr. kniežata Albrechta bude bývať i matka kr. kniežata Fridrika, Izabella kr. kniežatná, ktorá na jaseň pôjde do Madridu na návštevu svojej dcéry Marie Kristiny španielskej panujúcej kráľovnej a až do budúcej jary tam ostane.

— **Cesta perského šacha po Europe.** Z Teheránu sa píše, že Nasr-Eddin perský šach na počiatku apríla budúceho roku sa zas pohne na dlhšiu cestu do Europe, aby prítomný bol v Moskve pri korunovaní cára. Na ceste pravdepodobne navštívi i Budapešť i Viedeň. S ním pociestuje i jeho syn Mukkafer Eddin, miestodržiteľ Fábriša.

Taliánsky korunný dedič v hlienovom kúpeli. Taliánske noviny píše, že neapolské knieža sa pred pár dní zdržoval na ostrove Ischia, aby tamejší hlienový kúpeľ potreboval proti lámovici v ľavom ramene. Knieža, jako to včul jeho obstaranie vypráva v mladom veku padol do jednej jamy pri ktorej príležitosti ľavé rameno si urazil. Pred osobstvom však tento pád utajil, ktorého následky ešte len včul sa ukazujú.

— **Inkognito kráľa Milána.** Z Parízu píše sa o následovnom zaujímavom príbehu v hostinci: Kráľa Milána dva v Parízi bývajúci srbskí žiaci v jednom hostinci poznali. Obidva úctivo pozdravili exkráľa. Jahnáhle Milán zbadal, že ho poznali, bez toho, že by bol na pozdrav odvetil, náhlivo odišiel z hostinca.

Pustošenie búrky. Z Prešporku sa píše, že tam hrozná búrka zúrila bez toho, že škody bola narobila. Tým väčšie škody porobila po obciach Vizkelet, Košuth, Nyék, Hidaškürt, Alsó és Felső-Szeli. Zvláštne v týchto posledných dvoch obciach neni budovy, ktorá by bola neporušená ostala a zbožie úplne zničilo víchor. Obec Alšó-Szeli tým viacej pocíti túto ranu, lebo vlni povodeň, včul zas víchor zničilo všetkie siatiny a potravu. Obec zadala prosbu ku vláde prosiac o pomoc zodpovednú 3—4000 obyvateľom, o odpustenie dane a o pôžicku 50000 zlatých na 4, 5 percentné úroky a na 20 ročnú amontizáciu.

Dôstojný pán Michal Krizsán, pápežský to komorník a kaplán v Jozefove v Budapešti po mnohých rokoch konečne vymenovaný je za vicerektora do sústredného semenišťa v Budapešti, čo si on i hodne zaslúžil neunaveným účinkovaním na cirkevnom poli. Nech ho Boh živí ešte na mnohé roky, zo srdca mu prajeme.

— **Prehľadanie domu u jedného kaplána.** V Ráckeve služný vydržoval prehľadanie domu v bydle kaplána Jozefa Kneziča. O tomto páde vo „Fejérmegyei Napló“-ve následovne čítame: 11-ho júlia predpoludním okolo 11. hodiny služný Loránt Csapó, Andrej Magdič obecny to podrichtár, Ján Göndöcz obecny pisár, žandársky fúrer a obecny šaňáč dostavili sa na fare a dopytovali sa na kaplána Kneziča. Kaplán však bol v Stolnom-Belohrade, služný tedy išiel do izby Knezičovej, dal zavolať zámečníka, a skrze tohoto dal pootvárať všetky kasne a preskumal tam nalezené písma. Prehľadka však nemala žiadneho výsledku: všetko všetkým shabali tam jedno číslo „Magyar Néplap“. Služný — jako ten citovaný prameň spomína — hlavne peniaze hľadal, lebo Kneziča udali, že pomoc zbiera pre Mikuláša Lepšényiho, redaktora to „Magyar Néplap“-u novin ľudovej strany, ktorého odsúdili pre urazenie kráľa a včul sedí vo väzení.

Peniaze ale žiadne nenašol služný. To sú všetko skutky hodné liberálnej vlády!

Nos jednej herečky. V Londýne zomrel jedon boháč a v závete (testamente) všetok svoj majetok zanechal B. slečne, jednej chýrnej herečke: «Na to prosím slečnu — takto napísal do závetu — aby prijala moju poklonu v podobe mojho majetku, a to tým skôr, veď je to len maličkosť naproti tej rozkoši, ktorú mne patrenie jej velebitelného nosa cez tri roky spôsobilo. . . . Keď to herečke dali na vedomie, nazdala sa, že sa s ňou žartujú, ale zvedavosť ju predsa na to mala, aby sa podívala na toho mrtvého. Keď videla jeho tvár, hneď ho poznala a takto rekla: «Ach, veď je to ten pán, ktorý už tri roky každý deň jednu báseň napísal na velebu mojho nosa!» Deditvo činí viacej millionov.

— **Súd matkín.** V Čanaloši obci to zemplinskej stolice 13. júlia stal sa strašný príbeh. Mikuláš Molnár rolník spal so synom na dvore, žena jeho ale s dcérou v izbe. V noci žena zadusila 16 ročnú dcéru, oblečúc ju do hodbavných šiat, vystrela ju; sama ale vezmúc si niekoľko kúskov háb, išla svetom. Rano keď gazda chcel vojsť do domu, dvere byly zatvorené, prelomil ich, a potom videl to strašné divadlo. Tú ženu všade hladajú, ale posávať ju nenašli. Pravdepodobne utopila sa v Hernáde. Príčina tejto vraždy je táto: Dcéra mala hriešnu známosť so synom richtárovým, čo neostalo bez následkov a matka hanbu dcérinu nemohla sniesť, radnej zadusila toho nešťastného tvora, ktorý potupu priniesol na jej rodinu.

— **Nehoda jednej uhorskej lode.** Jedna uhorská loď, menom Barošš keď sa plávala z Rieky do Santos-a vo veľkej hmle okolo Centy prišla na melčinu, prečo musela ísť do Gibraltárskeho prístavu, kde potápäči preskumali dno lode, a našli, že lode sa mnoho nestalo. Barošš už minulú sobota mohol pokračovať svoju cestu.

Na zaopatrenie si cirkevných náradí, kostolných zástav a praporov atď. odporúčame ústav **Jozefa Gavora** v Budapešti, Vacovská-ulica číslo 17.

Upovedomenie. *Ľudová strana* v Budapešti (VI. Podmanická ulica číslo 8, I. poschodie) *krajinskú sústrednú pisárňu* otvorila, a táto účinkovať už aj počala. Aby však účinkovanie tejto kancelárie bolo zdarné, obecnstvo sa vyzýva, aby túto *pisárňu* hneď upovedomilo o každom dopohybe či politickom, či spoločenskom *ľudovej strany* sa týkajúcom. Redaktori ale dňových a týždňových novin, ktorí držia s ľudovou stranou na to sa prosia, aby svoje noviny pod nápisom kancelárie posílali, za čo jakožto za vzájomnu službu z času na čas zprávy im bude posílať. Konečne *predsedov všetkých katolíckych kruhov, čitateľných spolkov alebo katolíckej spoločnosti* jakéhokoľvek mena na to prosí tá kancelária, aby jej sdělili meno a bydlu i toho patričného telesa, i vlastnej ich ctenej osoby. Odkiaľkoľvek a čokoľvek by neкто písal, *nikdy* nech nezabudne na čele svojho listu *meno volebného okresu a stolicu* pomenovať.

— **Kôň ho kopnul.** Ladisláv Tóth pravotár z Kečkemietu onehdy bol v Čongráde na ekzekúcii. Keď

sa navrátili naspák vo Félegyházi si odpočinuli a napájali kone. Keď chceli sa ďalej pohnúť, pravotár si sadol na kozly ku kočišovi. V tom okamžení jedon koň kopnul. Podkovou trafil tvár pravotárovi, a síce tak nešťastlivo, že koňská podkova celú tvár mu dotrhala, nos mu zlomila, jedno oko mu vybila. Pravdepodobne utrpel i potrasenie mozgov, lebo ho bez seba nesli do nemocnice. Lekári nemajú žiadnej úfnosti na jeho sa vyliečenie.

— **Zastrelení žandári.** V Ozore dva bratia Liffovi zastrelili jedného žandárskeho strážneho poručíka a jedného žandára, ktorí u nich prehliadali dom. O tomto páde následovne píšú: 13. júlia v sobotu predpoludním vydržovali prehľadanie domu Ján Szászi žandársky poručík a Juraj Kalderei žandár v záležitosti jednej koňskej krádeže. Viacej domov preskúmali žandári, vezmúc k sebe jedného obecného strážnika a takto ešte s jedným na ceste chyteným človekom sa rozmnožiac, išli do domu Abraháma Liffa. Prídúc pred dom strážny poručík Szászi svojho kamaráta nechal v bráne, aby strážil toho väzňa, on dale s obecným strážnikom išiel do izby. V izbe starého Liffu našiel samého, ktorý na oslovenie poručíka ochotne ukázal mu všetky koňské listy. Szászi potom chcel pozrieť i kone, ale starý Liffa zdrahal sa mu ích ukázať. Medzi tým prišli na chod. Kalderei, ktorý strážil toho väzňa, očul krik, na to išiel na pomoc poručíkovi, ktorý sa vyhrážal Liffovi, jeytliže ho hneď nepovedie do stajne. V tom okamžení dva výstrely zahrnely z blízkej komory a obidva žandári bez slova padli. Jedna guľka Szásziho na srdco, druhá ale Kaldereiho v žalúdku trafila. Ti dva žandári o niekoľko minút zomreli. Vrahami sú Juraja Marek synovia to starého Liffy — prvý zmatok použijúc, utekli až po dnes ích hľadajú.

— **Obeta neopaternosti.** V Divine pri Prešporke syn tamejšieho statkára, Jozefa Šachingera, 13 ročný to chlapec, keď sa kúpал veľmi ďaleko zašiel do rieky Moravy tak, že ho prúd zachvátil a ubohý chlapec sa zatopil.

Chlapec s mnohými prstami. V Prešporke na jednej uličke v noci polícia našla jedného spiaceho bosého chlapca. Odviedla ho na mestský dom a s podivením videli, že chlapec na jednej nohe má sedem, na druhej šesť prstov a na jednej ruke zas šesť úplne vyvinutých prstov. Chlapec má 13 rokov, pochádza z Nitry a volá sa Šimon Jerzó.

DOPISY.

Vysokoctený Pán Redaktor!

Úctive vám na vedomie dávam, že oproti tomu zlomyseľnému urazeniu, ktoré v 27, čísle vašich novín pod podpisom „viacej občanov“ proti nášmu ct. pánu notárovi Gejzovi Biharymu bolo vyšlo, dnešní deň vydržiavané shromaždenie našej obce uzavrelo, že nad tým zlomyseľným útokom svoje pohoršenie sa vyslovuje a výraz dáva úplnej dôvere v účinkovanie a osobu nášho všeobecne ct. pána notára.*)

Nitra-Ujľak 16. júlia 1895.

Martin Janega.
ričník.

*) Toto osvedčenie ochotne uverejňujeme a ufame, že ten polutovania hodný incident ním úplne sa objasňuje a závojom sa pokrýva.
Redak.

Z Podkriváňa 12. júlia 1895.

Velebný Pane!

. Teda ste musel čítať slovenské knihy, časopisy; snáď aj Almanach „Tovaryšstva“ čo vydáva redaktor „Kazatelne“ a „Liter. Listov?“ Prvý sväzok „Tovaryšstva,“ som si aj ja kúpila a „Literárne Listy“ tiež držím. Nie žeby som bola zlá luteránka — ale preto abych mala čo najširší a najhlbší rozhľad nad literatúrou slovenskou. Kým som čítavala len časopisy vychodiace v bolo mi, ako bych mala na oku belmo, až ako som si popredplácala vlastenecké politické a katolícke spisy, nadobudla som si potrebné známosti, bez ktorých zdá sa mi, že je nemožno lietat na vlastných krýdlach.

Neopovážila som sa, Velebný Pane, pýtať si osobnú Vašu adresu; — som Vám veľmi povďačná za ňu. Nemusím teraz aspoň unovať čím prvý raz pôjdem do, odošlem onú zasielku Vám pod menom „.“ a myslím, že bolo by zbytočné kvitovať ju potom v „Kresťanovi;“ načo to? — **A** potom snáď aj zmeníte Kresťana, — lebo teraz rozhodne panuje v ňom len duch rím.-katolícky. Čo ostatne mne ani mak nevadí; lebo ja radšej vidím nábožného katolíka, nežli neveriaceho luterána. Len že tak nesmýšľajú ostatní evanjelíci. No som presvedčená, že keby ste „Kresťanovi“ plúca rozšírili i pre inovercov, žeby rapidne mohútnel a s ním celá „ľudová stránka.“ Proti ktorej sa teraz agituje tým: že keby prišla k vláde — bude vraj evanjelíkov prepúšťať na auto-da-fé. —

Nuž nemohli by ste velební páni a nadovšetko Bleszkány vyhodit trochu tých bleskov k utuženiu spoločných sväzkov?

Potom by sme mohli rozširovať „Kresťana“ aj medzi evanjelickým ľudom. Tak ako teraz vychodí — je bohužiaľ nemožno. — Ináčej sa nám „Kresťan“ veľmi ľúbi, ač je to dosť divno, že magnáti, zemáni odjakživa nepriatelja sedliaka, sa k nemu družia. Ach veru chcela bych ešte všeličo vedieť, nie z obyčajnej zvedavosti ženskej, — ale abych jasno prevedela všetky kúty vašej politiky a situáciu „ľudovej strany.“ Vyčítala som z „Kresťana,“ že apelujete výlučne na ľud katolícky, ale jestli spoliehate sa, že len ten vyvolí vám vyslancov do snemu — tak ráčite klamať samých seba. Ak chcete aby zvíťazila strana ľudová — musite sa spojiti s nami luteránmi v jedno teleso a časopis, ako som už spomenula, trochu reformovať. — Viem, že Vám je len i myšlienka už hrozná, spojiti sa i len politicky s luteránmi — ale po zralom uvážení ráčite nahliadnúť, že luteráni by Vám vlastne mohli byť na — dobrej pomoci. — Zato zase katolíci, keby boli natoľko tolerantní a šlachetní, — mohli by byť zaštitou evanjelikom, ktorých vláda na silu chce poslievať s kalvíni v jednu cirkev. — Lež o tomto. mne ako žene snáď ani nepatrí rozjímať. —

Tento list dlhší vypadal nežli som sa nazdála a ešte som všetko nepopísala — no ale už končím s hlbokou úctou.

Zálka Radošinska.

Ódpoveď redaktora. Hneď z počiatku, keď sa „Kresťan“ ešte len počínal, vyslovili sme sa, že „Kresťan“ je nie len výlučne pre katolíkov, lež i pre protestantov, ba áno i pre židov, ako vôbec i ľudová strana je nie len stranou katolíckeho ľudu, výlučne, lež prijíma do lóna svojho i občanov akého koľvek iného vierovyznania, ktorí stoja na pozitívnom (kladnom) základe náboženskom, a nestavajú sa na čiročisté zapieranie náboženské, čo je politikou včulajšej uhorskej vlády. Po-

jem tejto včulajšej uhorskej politiky nezrodil sa ani v kotrbe nektorého slobodomyselného uhorského štátneho muža; to neni inšim, ako nasledovaním včulajšej francúzskej vnútornej politiky, ktorú i u nás chcú udomácníť; naši včulajší vládni mužovia sú o mnoho hlúpejší, než by nejakú samostatnú, neodvislú myšlienku mohli zplodiť, ktorá by pomerom našim zodpovedala, a vlasti našej spasonosnou bola; naši štátni mužovia väčšmi len vymysleniny západných národov ako opice napodobňujú a u nás do života uviesť sa usilujú, bez všetkého ohľadu na to, či je nám to osožne alebo škodlivé.

Politika ľudovej strany nesmeruje tedy ta, aby katolíctvo získajúc víťazstvo pri voľbách, potom ostatne vierovyznania potlačilo, Bože nás zachovaj tohoto posledného, ba už je tu ani reči o katolíctve, ale vôbec o kresťanstve, lebo na tolko sme došli, že naša vláda násilno chce i vlast našu i celý národ kresťanského charakteru, odznaku, zbaviť.

Či nie? Či nechce nasilu previesť zákon o neznábožstve? A či tento zákon neni namierený i proti protestantom, i proti židom, ktorí ešte nečo na svoju židovskú pozitívnu vieru dajú? Je to tedy veľký omyl, keď protestanti a židia sa nazdávajú, že ľudová strana jedine a výlučne len záujmy katolíkov má na zreteli, a že keď by zvíťazila, že by potom beda bolo ostatným vierovyznaniam; nie, to je hrozný omyl! Ľudová strana nechce utlačiť ani žiadne vierovyznanie, ani žiadnu národnosť v Uhorsku; lež chce nasledovať spravodlivú politiku naproti každému, ešte i naproti katolíkom.

Že v Kresťanovi veje silný katolícky duch, je celkom vec prirodzená; veď do Kresťana len sami oduševnení katolíci píšu; keď by ale pisali i protestanti zodpovedne úmyslom ľudovej strany, vďačne by sme vydali, a ich náhľady, keď by v tom duchu byly písane ako sme vyššie spomenuli, s radosťou by sme ich schválili a uverejnili.

Že s ľudovou stranou držia včul veľmoži; na to musíme poznamenať, že bohužiaľ nie všetci, len tí, ktorí majú ešte opravdivú pozitívnu vieru; tí ale, ktorých oviol novoveky pohanský duch, sú všetci v oprotivnom tábore. Neskoršie i všetkie vierovyznania, a všetkie národnosti Uhorska sami príjdu na to, že spása pre nich jesto jedine v ľudovej strane a presvedčia sa o úprimnosti politiky ľudovej strany; bár by čím skôr toto nahľadli všetci tí, ktorí túžia i po svojej vlastnej ak duševnej tak i časnej spase, i po blahobyte celej krajiny!

Redaktor.

VYOBRAZENIE.

Či jesto väčšie dobrodenie pre človečenstvo, ako ústav mníšek? Dozaista niet. Ešte i tí najopovrhenejší neznabohovia sú prinútení vyznať kedykoľvek, že v osobe každej mníšky jako by jedon anđel chodil po zemi. Skoro podivu je to hodné, že čeho je schopná jedna útla ženská, keď ju božské pravdy kresť. katolíckého náboženstva oduševňujú. Neni takej obety, ktorú by jedna oduševnená mníška nebola v stave poskytnúť v záujme blahobytu svojich bližných, a niet takej spoločnosti, ktorú by z toho istého ohľadu nebola v stave vystáť a spokojom pretrpeť. Mníšku všade tam vidíme, kde človek má zapotreby podpory, poučovania. a t. d. A nachádzame ju nie len v tichom kláštore rozjímajúcu, nemocných opatrujúcu, príhodne neviniatka pestujúcu alebo dietky vyučujúcu, lež ju môžeme aj vide

na bojišti alebo medzi divokými ľudožráčmi. Nemá iného, jedine vieru v Boha a lásku naproti bližným. I tyto dva poklady usiluje sa obracať na dobro bližných svojich.

Dnešní náš obraz predstavuje mníšku jako matku sirôt. Žiačky ústavu išli na prázny domov do kruhu svojich; ktoré ale nemajú rodičov, tam ostaly v kláštore a videť na obraze, že sú v kruhu dobrej matičky.

Veriaci a neveriaci človeče: cti mníšky!

Rozmary a žárty.

Všetko jedno.

„Mojžiš, jakho si mohol lhen piťh víno v jednej kresťanskej krčme?“

„No nū — veďh i v židovskej je pokrsthene!“

Odôvodnenie.

Dôstojník: „Ale, kapráľ Gavalok, prečo že porad klajete: Vól, osel, somár, hovado, sviňa. . .“

„Pán dôstojník, títo chlapi sú všetci z venkova!“

Neprijemno.

Slečna Eulália: „Že ste si práve mňa vybral za susedku pri stole, pán služný?“

Služný: „Dôverne vám poviem, pri takýchto príležitosťach obyčajne trochu lepšie potiahnem z pohára a ľahko by som môhol nektorej inej láske vyznať!“

ODKAZY REDAKCIE.

Naše noviny „Kresťan“ velebným Pánom v Kristu i erga sacra sú k dostániu, kto by tedy zamýšľal si takto zaopatriť naše noviny, nech sa obráti na Redakciu „Kresťana.“

Sz. Antal. B. Gy. Obdržali sme.

Prešporek. N. R. Obdržali sme, včul už bude v »Kresťanovi.«

Villa-Ludrová K. F. Magyar Állam stojí na celý rok 20 zl.

Chinorany 1401, 1403, 3557, 3558, 4550, 4549, 1162 týmto výnde predplatenie na konci sept. 1402, 6201, 6202, 6203 na konci junia; 6493 na konci julia. M. M. Obdržali sme.

Cz. I. Modor na pol roka stojí Kresťan 1 zl. a nie 50 krajciarov.

Sbierky, ktoré posávať neboly uverejnené, všetkie prindu svojim časom, len prosíme o trpezlivosť.

K. P. V poriadku je, veľmi vďačne prijmemo.

X. Pudmerice. Obdržali sme. Prinde!

B. Bystrica. Z. H. Len pošlite, to nerobí nič, keď sú aj nejaké chyby, veď my to opravíme. Na včul doposlaný článok tiež príde rad.

Viszoka. Š. K. V budúcom čísle Kresťana.

B. Bystrica. P. M. Detto.

B. Štiavnica. F. Dopitta. Vo včulajšom čísle uverejnime.

Tých pánov, ktorí žiadajú nás o doposlanie jednej alebo druhej slovenskej knihy, týmto upozorňujeme, že my žiadne knihy nepredávame; ale každému úprimne radíme, aby sa v tomto ohľade obrátil na firmu: J. Gašparík, knižný a papierový obchod v Turč. Sv. Martine (Turócz Szt Márton). Tam možno dostať každú slovenskú knihu v pôvodnej krámskej cene.

Vefké-Uherce. V. J. Len tak ďalej pokračujte.

Jablonkovo. J. Š. Príde!

Jókeo. P. V. P. N. R. P. Prijmite naše vřucne vřdaky, pokřm sa obřirnejřie o vařom liste spomenieme.

Spolu tu upozorňujeme ct. predplatiteľov na to, keď niekto nedostane noviny, nech listovne alebo na korrešpondentnej karte nepýta druhé, lebo to je unovánie a i útraty, lež nech ide na poštu a osloví pošťára, aby reklamoval noviny úradne on. To je povinný učiniť každý počťový úradník *úplne za darmo*. Keď by niekťorý to nechcel urobiť, treba to napísať do žalobnej knihy, jaká musí byť na každej pošte, alebo v liste ho udat u pošťovej direkcii. Veď potom vykoná. Úradná reklamácia má ten ošoh, že pošťári väčři pozor dávajú na novinky a nerozhadzujú ich tak ľahkomyselne.

Kněžná polica.

Katolíckemu ľudu odporúčame následovné knihy:

Kto sa chce poriadne naučiť po slovenský *písať* a vöbec reč svoju materinskú tak znať, jakó sa svedčí, tomu odporúčame následovné diela:

1) Slovenský Pravopis od Dra. S. Czambela v Budapeřti. Isabella ulica číslo 68.

2) Josef Victorins Slovakische Gramatik po nemecky. V Budapeřti u Vilema Lauffer Ujvilág ulica.

3) U toho istého vydavateľa: Slovenská Mluvnica od Mráza, čisto slovenský.

Bez známosti mluvnice není možno dobre písať!

„Dom Svätý“ čili „Život Tobiášov.“

Domom kresťanským k nasledovaniu predstavil Karol Latasse biskupský vikár v Nancy, v Lotaringii. Cena 85 kr.

Znovu vydáva: Fr. Richard Oswald správca fary na Teplej (Lenge o. p. Bélebánya). U toho istého vydavateľa je k dostaniu: **Ružencová kněžička**. Albána Stolcza **myřlienyky o žoltári**. Cena jedného výtisku 15 kr.

Pod menom: **„Ježiř“** priateľ dietok Modlitby a piesne pre katolícké školské dietky zostavil Štefan Janovčik farár likavský. Tlačou Karla Salvu. — Nákladom vlastným.

„Blahoslavený“ P. Diego z Cadixu kňaz rádu kapucinského. Spísal: P. Norbert Stock. Poslovenčil: Alois Behúnek farár lančársky. K dostaniu: V Trnave u Žigmunda Wintera.

„Kráľovná Sv. Ruženca.“ Mesačné sořity, vychádzajú 1-ho v každom mesiaci. Predplatná cena na celý rok 80 kr. (160 ha-

lierov), Spisuje Štefan Pironcsák farár v Trstenej v oravskej stolici, u ktorého sa možno predplatiť.

Obchodné zprávy.

1. Zbožie: Pšenica 7.05—7.10 zl. Raž 6.00—6.10 zl. Jačmeň: na krm 6.40—6.70 zl. do pálenic 6.80—7.00 zl. na vátu 8.00—8.19. Oves: 5.75—6.35. Kukurica: 6.80—6.95. Proso: 7.00—7.10. Voľdiedi každý mc. o 50 krov drahři.

2. Olejové zrná. Lanové semeno: 11.50—12.50. Kropné semeno: 12.50—12.75.

3. Strova: Vefká biela fizufa 8.00—12.40; tmavá 6.80—7.00. Okruhlá: 9.00—9.50., drobná 11.10— tarkavá 5.90—6.00. Šošovica 9—23. Hrach 9.00—12.50. Čistá 15.00—. 17— zl.

4. Kupecké zelinové plody: Mak 18—20. Burgyňa 3.00—3.10. Cibula 5.00—7.10. Cesnak: 19—25 zl. Petržefem: 5.00—9.00. Paprika 135—140 zl.

5. Potrava: Seno. Lú ne seno. 3.50—4.00. Lesné a horné seno 4.00—4.30. Slama. Na postielanie: 1.20—1.40. Žup 1.40—1.50.

6. Siatie: Červená datelina 66—70. Lucerna 48—52 zl. Jarní ladník 8—9 zl.

7. Hospodársky dobytok: Dovezeno bolo: a) 300 hospodárskych volov; 150 dojných kráv. Následovné boly ceny: Vyborná pára volov do jarma do 360—410 zl. Dojné kravy: za jeden kus 58—160 zl. Trh na ovce: Dovezeno bolo 400 kusov oviec. Ceny: 14—17 zl. za páru, a 20—23 kr. za živý kilo. Svinový trh: za kilogramm 38—40. V salařoch 14.379 kusov bolo umiestnené.

8. Zverové dorobky: Med žltý kvapkaný: 32—33 zl. Vosk 164—165. Vajcá 47—50. Loj. Maslo I. 100—140 zl. II. 100—120 mc. Slanina 42.50—43., udená 43—50 zl.

Zodpovedný redaktor: Gerhard Németh.

OZNAM.

V obci Chinorán do prenájmu sa dáva:

SKLEP

s poradným byvaním, môže sa kto koľvek hlásiť výnimajúc žida u

ANTONA BEBJÁK

tamže, pošta na mieste.

OZNAMY PRE NAŠE NOVINY VÝLUČNE

OZNAMOVÁCA PISÁREŇ VILÉMA FRIE-

DENSTEINA (BUDAPEŠŤ, BÁLVÁNY-U.

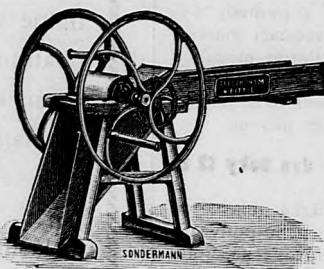
ČÍS. 2.) PRIJÍMA.

Cteným pp. hospodárom odporúčam nasledujúce

HOSPODÁRSKE STROJE.

Amerikánske bubnové sečkovice:

s jedným pohonným kolom
a tromi nožmi
č. II. zl. 27.— III. zl. 30.—
s jedným pohonným kolom
a štyrmi nožmi
č. III. zl. 31.50. IV. zl. 40.—

s dvoma pohonnými kolami
a tromi nožmi
č. II. zl. 31.— č. III. zl. 35.—
s dvoma pohonnými kolami
a štyrmi nožmi č. III. zl. 36.50.
IV. zl. 48.— VRV zl. 56.—

Ručné mláfačky najúplnejšieho zostavenia s pohonným kolom a ochrannou pokrievkou na ozubené kolá — — — — — zl. 89.—

Žentúre, väčšie mláfačky a rozličné mlatiace garnitúry dľa môjho cenníku.

Rajtáre (Vejačky) novos zdokonalené s prístrojom na regulovanie vetra miešákom na plevy a s 12 riečicami — — — — — BR III. zl. 60.— BR IV. zl. 68.—

Triery rozličnej veľkosti na čistenia a vylučovania rozličného obyľia dľa zvláštneho cenníka.

Rozsevačky tak zvané „Tatra“ upotrebujú sa s veľkým prospechom jak na rovine tak i vo vrškovatých krajoch 11 radová zl. 200.— 13 rad. zl. 220.— 15 rad. zl. 245.—

Šrotovníky na šrotovanie jačmena, kukurice a p. č. II. zl. 35.— č. III. zl. 50.—
Šrotovníky ku pohybu pomocou žentúra — — — — — č. IV. zl. 90.—

Struhadlá na burginu a zemiaky č. I. zl. 15.— č. II. zl. 24.— č. III. zl. 20.— č. IV. zl. 30.—

Stroj na rezania kapusty — — — — — zl. 24.—

Stroj na vymrvanie (moržovanie) kukurice — — — — — zl. 26.—

Pluh tak zvaný „Uhorský“ s kolieskami a rezervným ryľom — — — — — zl. 28.—

Ostatnie druhy pluhov dľa môjho cenníka.

Železné trojdielové brány — — — — — zl. 26.—

Amerikánske hrable „Triumpf“ s 28 ocelovými zubami — — — — — zl. 96.—

Stroj na lámánie stromovej kôry pre garbiarov a drevokupcov zl. 130.— a zl. 160.—

Mačkadlá na sklad a borievky — — — — — zl. 170.— a zl. 180.—

Mlinky na syr — — — — — zl. 75.— a zl. 95.—

Železný amerikánsky mangel na prádlo — — — — — zl. 50.—

Okružné píly (cirkuláre) — — — — — zl. 75.— a zl. 90.—

Decimálne váhy	na klgr.	25	50	100	150	200	300	500	750	1000
	cena zl.	10.—	13.—	15.50	18.—	22.50	24.50	33.—	42.—	58.—

Obrazkové cenníky v troch rečiach zašlem na žiadosť franko.

— Ceny rozumejú sa v mojej dielni vo VEL'KEJ-BYTČI —

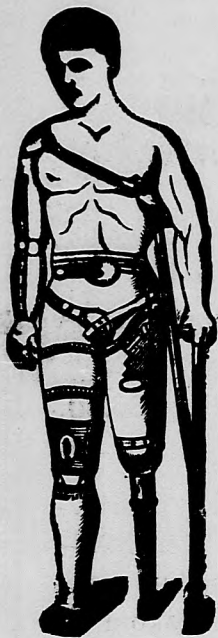
MICHAL TRESKOŇ

10-10

strojník a majiteľ dielne na hospodárske stroje

VEL'KÁ-BYTČA. (NAGY-BITTSE, TRENCSÉN MEGYE.)

Znalec v prietrhových uväzkach.

J. Keletih cis. kr. rakúsko-uhorska a belgicko kr. výhodná prietrhová uväzka od tých najhýrečnejších lekárskejších auktorit je za najlepšiu uznaná, nešmika sa, nečiní neprijemný nátlak a mimoriadne je cieľu primeraná.

Novota!!

Keletih prietrhová uväzka z gummi, výhodou zaopatrená 1894. v mesiaci marci. Vyznačená v Brüsseli 1893. zlatou medáliou a skvostnou listinou. Pelotty úplne môžu sa až na prietrh položiť, s ochrankou z jeleňovej kože a s poisťovacími pásmami.

Ceny: na jeden bok 6 zl., na dva boky 12 zl.

Suspensorium, bruchohá uväzka (elastičná) krčová pančočka z gummi, brucho-podväzujúca, rovnodržiacia ústrojná šnúrovačka, umelecké nohy a ruky.

J. KELETI,

lekársko-hojičský mechaniker a fabrikant cis. a kráľovských uhors. výhodných prietrhových uväzok.

V Budapešti, IV., Koronaherceg-ulica číslo 17.
(v dome Servitov.) 17-20

Obrázkový cenník zdarma a bez poplatku.

TLAČIAREŇ „SVÄTÉHO GERHARDA“

V BUDAPEŠTI, I. OKRES, DÖBRENTÉY-U. Č. 18.

úplne novovystrojená, katolícka tlačiareň hojne opatrená, najvkúsnejšími francúzskymi písmenami, ktorá jakúkoľvek prácu, čo sa tlače týka, od najjednoduchšej až do najkrásnejšej prijíma, a zato aj ručí.

Zvláštne vyzýva pozornosť **preveleb. kňazstva a obecných predstavenstiev na úradné výtisky,**

ktoré rýchlo, vkusne a čo najlacnejšie rozposiela.

Veľbným farským úradom.

Tlačiareň „Svätého Gerharda“ s úctou na vedomosť dáva, že od týchto čias všetky cirkevné výtisky bude na sklade držať, a za najlacnejšiu cenu budú k dostaniu. Posádať na sklade sú a hneď sa môžu poslať: **Testimonium Confirmationis 100 kusov 50 kr.**

Výťah z krstnej matriky: 100 kusov 60 kr. — Smrtný oznam: 100 kusov 70 kr.

Krstné, sobášne a smrtné listy,

na jemnom silnom papieri: 100 kusov 1 zl. 20 kr.

Ďalej k dostaniu sú:

knížičky pre údy občianskych spolkov a knížičky spláčováce.

Kus týchto 12 stranových knížičiek so silnou obálkou na osmorke predávame za 3 kr. Okrem toho tlačiareň „Sv. Gerharda“ prijme jakékoľvek nariadenie, cirkevné, obecné a súkromné odtisky a odposiela ich za najkratší čas, a za najlacnejšiu cenu; silný dobrý papier dáva a krásne vyhotovuje.

S úctou prosíme veľbných pánov farárov, predstavených obcí, údy rozličných spolkov a každého katolíka, aby si od týchto čias tlačiarne výtisky nie v židovskej tlačiarňi alebo v takej, ktorá nemá žiadnych zásad, kupovali, lež aby vyhľadali katolícku tlačiareň „Sv. Gerharda“, ktorá im vždy stojí na službu, a aby takto podporovali katolícku vec. Podajme si všetci ruky, vtedy sa budeme dobre mať.

Naša tlačiareň jakožto neohrozená zastupiteľkyňa katolíckych záujmov, bude sa s tým honosiť, jestli že požiadavkam v každom ohľade môže zadosť učiniť a si chválu získať od tých, ktorí si u nej kupujú.

S úctou

Budapešť, 1895. (VIII., Práter-ulica 44.)

Tlačiareň „Svätého Gerharda“.